

Grozdana Ribičić, ravnateljica najbolje knjižnice u Hrvatskoj: Potičemo čitanje kod djece i mladih – to je naše bogatstvo i snaga

(/media/k2/items/cache/73ef5a024fc05c5d16cfa46da286f691_XL.jpg)

PODIJELI: [Tweetaj](#) [Podijeli](#)

KROZ UŠICU IGLE - Ove je godine Gradska knjižnica Marka Marulića (GKMM) iz Splita proglašena najboljom knjižnicom u Hrvatskoj, a ravnateljica Grozdana Ribičić u više je svojih dosadašnjih izjava za medije isticala svoje zadovoljstvo postignutim, ali i trudom i marom svojih suradnika. Naglašavala je i da ju je pandemija u jednome dijelu također nagnala na neke inovativne pomake. U našem razgovoru saznajemo i mnoge druge važne detalje o toj lijepoj i uspješnoj knjižnici te kako ona, kao ravnateljica, gleda na svoj posao, kako ga organizira i što se sve u GKMM-u posjetiteljima nudi, jer razvidno je, osjeća se veliki entuzijazam što je i ključ tog velikog rezultata i uspjeha.

- Koliko dugo ste ravnateljica te iznimno važne kulturne institucije grada Splita, ali i šire, Gradske knjižnice Marka Marulića i kako ste se nastavili na ono što se prije radilo, što ste novoga ponudili stalnim i mogućim korisnicima?

- Ravnateljica sam od srpnja 2019. godine. Želja mi je bila napraviti veće iskorake u radu knjižnice, od većeg broja korisnika i bolje raspoređenosti knjižničnih usluga na području Splita ali i šire jer GKMM Split obnaša ulogu matične knjižnice za cijelu Splitsko-dalmatinsku županiju. Želja mi je bila brže i bolje usvajati i primjenjivati nove smjernice i uloge u radu narodnih knjižnica kojima i naša knjižnica pripada. Naravno, nisam mogla planirati pandemiju koja nas je sve stubokom poremetila. Ali, mi smo upravo u vrijeme pandemije

pokrenuli brojne, velike i manje projekte. Pronašli smo snagu da stvaramo, da budemo inovativni i kreativni, uporni i ustrajni. Upravo u to vrijeme, ostvarili smo nekoliko strateških ciljeva koje sam planirala u svom mandatu ostvariti. Nešto je došlo neočekivano i neplanirano, ali se odlično uklopilo u naša stremljenja.

- U obrazloženju proglašenja Vaše knjižnice najboljom u Hrvatskoj stoji i ovo: - Važan iskorak knjižnica je napravila prijavom na poziv na natječaj "Čitanjem do uključivog društva" u okviru Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" te je uspješno prijavila projekt "Za dobre vibre – čitaj libre" na EU-ove fondove. - U tome je 'caka' zar ne jer u stihu i u dijalektu je naslov projekta ?

- Da, i tu smo bili zaigrani i kreativni. Trebalo je brzo reagirati i prijaviti što prije projekt. Trebali smo naći naziv projektu i kolegica Vesna Oštrek, motivirana godinom Judite i Marka Marulića smislila je ovaj zgodan slogan. Naime, u Godini Marka Marulića i 500. obljetnice prvotiska Judite knjižnica je organizirala i realizirala brojne projekte i programe, od izložbe „Marko Marulić – europski humanist“ u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu , suradnje s Muzejom grada Splita na velikoj multimedijalnoj izložbi „Judita 500 – 500. obljetnica prvotiska epa Marka Marulića“, kratki film o Juditi, objavljivanje slikovnice književnice Andrijane Grgičević i ilustratora Marina Baučića „Marul i Judita – priča glasovita“ koja je od Ministarstva kulture i medija otkupljena za potrebe hrvatskih knjižnica, multimedijalni projekt Marulovim stopama ...

Projekt udomljavanja ostavština velikih i znamenitih dalmatinskih osobnosti

- Delmatina je respektabilna, vrlo vrijedna zamisao koja se već i ostvaruje: važnim osobama iz kulturnog života Dalmacije koji nisu više s nama dati prostor da ostave svoj trag vrlo je važno. Time uvijek podsjećaju na svoje djelo, rad ali i život. Zadržala bih se na Jakši Fiamengu, jer je o velikome Delmati podosta ovih dana govorio njegov sin Gibboni. Zanima me kako ste došli do njegovih/Jakšinih knjiga, koliko ih je i što još ima taj prostor 'rezerviran' – uputite čitatelje gdje je, jer je dislociran - za poznatoga Komijanina i što će još ponuditi?

- Krajem 2019. godine, na savjet Anele Borčić s Visa, zvao me nećak pok. Jakše Fiamenga Denis Fiamengo i pitao bismo li prihvatili Jakšinu kućnu biblioteku u donaciju. Knjige je naslijedila njegova kćerka Maja Fiamengo. Dugo je pokušavaju darovati ali je teško naći mjesto za smjestiti je. Naime, njegova procjena je bila da je riječ o 3.000 knjiga. Poslije će se pokazati da je riječ o više od 6.000 knjiga. Kao neki naš knjižnični ogranak – knjige iz svih područja ljudskog znanja i djelovanja. Velik dio njih je iz književnosti i teorije književnosti. Mnoge od njih sa zanimljivim posvetama Jakši. Neke raritetne. Sjetila sam se, da u susjedstvu Radunice u kojoj je Jakša živio i u kojoj se nalazila njegova knjižnica su zapušteni naši, knjižnični prostori, u Zagrebačkoj 4, aneksu zgrade bivše Velike Realke. I tamo smo prebacili Jakšine knjige te krenuli u bitku za dobivanje sredstava za uređenje tih prostora. Sljedeće godine, donacijom ostavštine Ljube Stipišića Delmate, uz pomoć arhitekta Dinka Peračića i vanjske suradnice Herci Ganze, zaokružili smo cijelu priču i pokrenuli Knjižnicu Dalmatinu – novi poetsko-glazbeni odjel s Jakšinom kućnom bibliotekom i Delmatinom spomen sobom, uključili profesore i studente UMAS-a na popisivanje Delmatine građe, pokrenuli recitale i promocije u dvorištu zgrade u sklopu Splitskog ljeta, promocije mladih pjesnika i susrete unutar knjižnice...

- Tu koristite prostore van vaše knjižnice ali ste vi kao GKMM ipak glavni organizator svega. Je li tako i kad je o Miljenku Smoji riječ – što se nudi i gdje?

- Ne, to su sve naši prostori, naše knjižnice. Dajemo im novi duh i sadržaj. Preuređujemo ih u atraktivne kulturne gradske punktove i funkcionalne knjižnične prostore. S donacijom Fiamengove kućne biblioteke i Delmatine ostavštine rodila se ideja o „Zavičajnoj kući GKMM“ – projektu udomljavanja ostavština znamenitih dalmatinskih ličnosti u knjižničnim prostorima GKMM-a. Naime, knjižnica je za uređenje spomen sobe Miljenka Smoje dobila određena sredstava pa smo se obratili našem sugrađaninu, fotoreporteru Feđi Klariću koji je odlučio knjižnici darovati autentičnu Smojinu sobu koju je dobio u nasljedstvo. Odlučili smo je ukomponirati u našu Knjižnicu Žrnovnica koja se nalazi u neposrednoj blizini Smojinog posljednjeg počivališta. Upravo smo predmete iz sobe dali na restauraciju i naručili projekt uređenja sobe. Vjerujemo da će sve biti gotovo do Smojinog stotog rođendana, 14. veljače 2023.

Bibliobus za više od 60.000 stanovnika SDŽ koji nemaju pristup knjizi

- **Značajan je još jedan pothvat. Ugovorom iz 2021. godine s Ministarstvom kulture i medija i Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva dobili ste gotovo četiri milijuna kuna. Tim se novcem financira ponovna djelatnost bibliobusa nakon gotovo 30 godina. Što će se sve napraviti i kakvi su planovi - gdje će bibliobus nuditi knjige, u kojim mjestima, na koji način jer veliki je to zadatak, zar ne? Dolazak knjige u manje sredine koje nemaju knjižnice je važno poslanje – na dobrobit čitanja i knjige.**

- Sretni smo zbog uspješno prijavljenog i prihvaćenog projekta. Dodijeljenim nepovratnim sredstvima financiraju se nabava i opremanje bibliobusa, djelatnici u bibliobusnoj službi i brojne popratne aktivnosti. Projekt traje dvije godine, do rujna 2023. i upravo nabavljeni autobus oprema se u Sloveniji opremom koju smo specificirali i naručili. Radimo na vizualnom dizajnu koji bi trebao biti veseo i atraktivan i istovremeno „pletemo“ mrežu bibliobusnih stajališta po našoj županiji. Javili smo se svim općinama i naseljima koji nemaju osiguran pristup knjizi, a njih je mnogo. Više od 60 000 stanovnika naše županije nema pristup knjizi. Sigurno nećemo moći sve obuhvatiti ali velik dio njih hoćemo. Odazvale su se općine koje imaju u svom okrilju naselja koja imaju potrebu za našim uslugama. Među njima su Omiš, Sinj, Trilj, Vrgorac, Hrvace, Klis, Dicmo, Šestanovac, Lovreć, Podbablje, Zmijavci, Zagvozd.

Bibliobus bi trebao stići u siječnju 2023. i vrlo brzo nakon toga i krenuti našom županijom. Vrijednost ovog projekta za GKMM je početak dobre i tijesne suradnje sa Splitsko-dalmatinskom županijom, koje do tada nije bilo, a ovim su projektom, u svojstvu projektnog partnera, obvezni održavati bibliobusnu službu i nakon završetka projekta. U sklopu projekta potaknuli smo uređenje još jednog zapuštenog knjižničnog prostora, podruma Knjižnice Trstenik, koji je u postupku preuređenja za skladišni prostor Knjižnice Trstenik, ali i za spremišni prostor bibliobusne službe i radni prostor njezinih djelatnika.

Besplatni upis za djecu do 14 godina

- **Mnogobrojne su popratne aktivnosti u GKMM (uostalom imate i prekrasnu dvoranu za razne manifestacije, kao i prostor u predvorju za izložbe itsl.) Što sve nudite onima koji dođu po knjige? Vidjela sam na vašoj web-stranici da imate podosta likovnih aktivnosti, filmskih, obilje programa za mlade..., a njih doista treba privući čitanju – to je ulaganje u budućnost. Recite nešto o programima za djecu i mlade, ali i kakav je odaziv ...**

- Kao prvo, jako smo ponosni što ćemo od 1. prosinca ove godine krenuti s trećom fazom osiguravanja besplatnog upisa za djecu do navršene 14 godine života. To nam je jedan od osnovnih strateških ciljeva. Uspjeli smo, prve dvije faze, pokrenuti u teškim vremenima pandemije jer smo imali i imamo dobru potporu od našeg osnivača Grada Splita. Dovršavamo fazu prenamjene

kotarskog prostora u knjižnični pa ćemo vrlo brzo otvoriti još jednu knjižnicu za djecu i mlade u kotaru Mejaši. Bit će to prvi kulturni sadržaj u kotaru prepunom mladih obitelji s djecom.

GKMM s se velikom pozornošću skrbi o poticanju knjige i čitanja kod djece i mladih i to od najranije dobi. Knjižnica od otvaranja nove, suvremene Središnje knjižnice 2008. ima razrađenu strategiju rada s djecom i mladima ali i svima onima koji rade i bave se s njima, od roditelja pa nadalje. Cijela je lepeza različitih programa i aktivnosti namijenjenih njima, ovisno o dobi i njihovim afinitetima. U skladu s tim i cijela je lepeza različitih suradnika i partnera koji nam pomažu u njihovoj realizaciji. To je bogatstvo i snaga knjižnice. Brojni su volonteri angažirani u tim aktivnostima.

Ova je godina proglašena Godinom mladih pa su i naše aktivnosti dodatno usmjerene na njih. Uz čitaonice, likovne radionice, čitateljske klubove i sve već uobičajene aktivnosti knjižnice u radu s njima, ove smo godine, pokrenuli radionice Lego maratona, radionice Lego robotike, 3D printanja, šahovsku radionicu, Tjedan Harryja Pottera, književni „speed dating“, projekt „Upoznaj splitske filmaše“, „Animaroolic“ – međunarodni festival animiranog filma, susrete s mladim književnicima, „Comicator“ -festival strip kulture, 10 godina Škole gitare na bazi sluha. Među prvim knjižnicama u Hrvatskoj pokrenuli smo knjižnični TIK TOK. Za primjer, jedan video imao je 106.000 pregleda. Preko njega, na zabavan način preporučujemo i knjige.

- Ciljana skupina mogu i moraju biti i stariji ljudi, umirovljenici koji imaju više vremena za čitanje, ali vole i druge aktivnosti Što njima nudite?

- Za njih su bila teža vremena zbog pandemije i strogih epidemioloških mjera pa je dugo čitaonica dnevnog i tjednog tiska bila zatvorena, a što je oni rado koriste. Manje su, zbog toga, posjećivali i naše promocije, predavanja, izložbe. Manje su nam volontirali jer se neki i tako angažiraju u knjižnici. Manje su „ćakulali“ s našim djelatnicima. Izlazili smo im u susret i posuđivali više knjiga, produžavali, rezervirali i na sve načine pokušali im olakšati i za njih teška vremena. Prije pandemije imali smo dobro posjećene informatičke radionice za umirovljenike. Vjerujemo da se sve pomalo vraća na staro, tako i naš rad s umirovljenicima.

- Razgovarate li vi i vaši knjižničari s posjetiteljima knjižnice kako bi imali povratnu informaciju o vrijednosti onoga što im dodatnoga uz knjige nudite i ako je odgovor da - je li to 'oslušivanje' korisno ?

- Još uvijek, osnovni način rada s korisnicima je direktan kontakt, bez obzira na to što smo uveli i posudbu e-knjige, tako da je jako važno da djelatnici imaju socijalne vještine u komunikaciji s korisnicima. Još uvijek, a to nam je i misija, knjižnica je mjesto susreta, razmjene ideja i mišljenja, mjesto edukacije, svojevrsno utočište za svoje građane. Plan je sljedeće godine napraviti novu strategiju rada Knjižnice za naredne godine i u skladu s tim planira se napraviti anketa među korisnicima kako bi nam njezini rezultati bili smjernica u kvalitetnoj izradi nove strategije.

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama (Poticanje kvalitetnog novinarstva 2022)

View the embedded image gallery online at:

<http://www.hia.com.hr/izdvojeno/intervjui/item/30274-grozdana-ribicic-ravnateljica-najbolje-knjižnice-u-hrvatskoj-poticemo-citanje-kod-djece-i-mladih-to-je-nase-bogatstvo-i-snaga#sigProId5f8e14b230> (<https://www.hia.com.hr/izdvojeno/intervjui/item/30274-grozdana-ribicic-ravnateljica-najbolje-knjižnice-u-hrvatskoj-poticemo-citanje-kod-djece-i-mladih-to-je-nase-bogatstvo-i-snaga#sigProId5f8e14b230>)

